VIII. évfolyam. Sümegen, 1900. augusztus 5. 31. szám.

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 18 fil., többszöri hirdetésnél 14 fil. — Hivatalos hirdetéseknél minden szó 4 fil. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő.
ÉLES KÁROLY.
A kiadók nevében:
Lukonich Gábor dr.
Bárdié György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket szerkesztőséghez kérünk.
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.
Kéziratokat nem küldünk vissza.

A közönségért.

A közmondás szerint: Végén pattan az ostor. Tehát a sudarán A közigazgatásnak ez a sudara a községi elöljáróság. Ebbe a sudárba fut össze a kormányzatnak majd minden ága. A legtöbb dologban ez a végső végrehajtó erő.

Mint ilyenre igen sok és nevezetes érdekek gondozását bizták rá a törvények és rendeletek. Ez érdekek nagy részét azonban legkevésbbé sem lehet elintézni a zöld asztalnál. Az elöljáróságnak ki kell szállania a nép közé, ki az eleven életbe, mert csakis igy tudja ellenőrizni és gondozni közönségének érdekeit.

Idején valónak tartjuk, hogy megemlékezzünk az elöljáróság egynémely kötelességéről, amelyeknek teljesitése a népünk érdekeivel szorosan összefügg. Lapunk egyik előző számának vezércikkében sürgettük, hogy a tűzrendőri vizsgálatokat kettős gonddal és éberséggel teljesitsék. Ezuttal azokra a tudnivalókra hivjuk föl a figyelmet, amelyek a nép egészségügyével és pénzes tárcájával állanak kapcsolatban. Első sorban ott a piac. Az idei gyümölcstermés elég gazdag. A piacon hosszú sorban ülnek a gyümölcsáruló falusi asszonyok. Bizony nemes szép gyümölcsöt keveset látunk, de annál több selejteset. Az elöljáróságnak gondja legyen rá, hogy minden nap kivétel nélkül vizsgálatot tartasson, nem kerül-e a piacra éretlen gyümölcs. Megköveteli ezt a lakosság, különösen a gyermeksereg egészsége. Hisz a statisztika bizonyitja, hogy a legtöbb gyermek éppen julius és augusztusban pusztul el, s ebben az éretlen, rothadt gyümölcs fő szerepet játszik. A gyümölcs elkobzásával és megsemmisitésével szoritsák rá a falusi asszonyokat, hogy a piacra csakis érett, egészséges gyümölcsöt hozzanak. Ellenkező esetben népünk saját keservesen szerzett fillérein vásárolja meg a betegséget, amit azután a doktor-költség és patika-számla követ.

A piacról lévén szó, bizony nagyon elkelne, ha ott bizonyos rendet lehetne teremteni. Mert most az ismét elárusitóké a legfőbb hatalom. Nem csupán a sümegi, hanem a szomszéd községekből jövő kofák vagy ezek megbizottai is kora reggel ellepik a piacot, lefoglalják a java árukat, úgy hogy a helybeli vásárló közönség vagy éppen nem, vagy csak az alja portékához jut.

Hasonló vizsgálatnak kellene kiterjednie a mészárosok, hentesek, vendéglősök, pékek, kereskedők üzleteire és a szódagyárra is. Nem minden nap ugyan, hanem lehetőleg sűrűen meg kellene lepni ezeket az üzleteket.

Az egészségügynek sok nevezetes érdeke füződik e vizsgálatokhoz. Alapos vizsgálat alá kellene vetni: vajjon jó, egészséges és tiszta ételeket és italokat árusitanak-e? Az üzlet helyisége, a használt eszközök és szerek megfelelnek-e a tisztaság követeléseinek? Tegye az elöljáróság szivére a kezét és vallja be, hogy évenkint hány ilyen vizsgálatot foganatosit? Látja-e, hogy egyik-másik üzlet padlója évenkint egyszer ha lát zsuroló rongyot; hogy a piszok tenyérnyi vastag rétegben födi a padlót? Meggyőződött e róla, hogy a használt mérlegek ragyognak-e a tisztaságtól, avagy talán évtizedes rozsda marja őket? Tudja-e, hogy egyik-másik üzlethelyiségben egész emberöltön át nem történik alapos tisztogatás? Tessék csak belépni, a nehéz, megüllepedett szag egyszerre elcsavarja az orrát, ráül az agyára, szivére, — rá a lelkére is.

Az ilyen helyiségekben hogyan lehet egészséges élelmi szert vagy italt árusitani. Hisz az a szag keresztül-kasuljárja és megfertőzteti e cikkeket.

És gondolt-e arra az érdemes elöljáróság, hogy a használt mérlegek az igazság istenasszonyának mérlegei-e? Ez meg ismét a közönség zsebével van szoros összefüggésben s bizony a mi könnyelmü közönségünk még nagyon is rászorul a hatósági védelemre, mert száz gazdaasszony közül egynek sincs otthon mérlege, hogy vásárolt portékájának sulyát ellenőrizze.

Ezuttal ezekre a tennivalókra akartuk fölhivni az érdemes elöljáróság figyelmét. Ezeket nem csupán a legujabban is megujitott miniszteri rendelet, hanem saját hivatása is megköveteli tőle. Ha elfogadta a nép bizalmát, feleljen is meg ennek olyképpen, hogy a közönségnek érdekeit nem csupán a község-

A primadonna papagálya.

— A SÜMEG és VIDÈKE eredeti tárcája. —

Esős októberi nap volt. A primadonna unottan hevert a medvebőrös kanapén. Rendszerint szép szalonja néptelen volt: az egyetlen vendég, Ősz Béla, nem ment vendégszámba.

Kettőjükön kivül még csak egy élőlény volt a szalonban: Kokó, a papagály. Már évekkel ezelőtt kapta ajándékba a diva. A huncut madár már akkor, kitünően tudott beszélni. Meg volt azonkivül az a ritka tulajdonsága, hogy hallomás után a leghivebb hangsulyozással megtanult egyes szavakat, főleg ha többször hallotta őket. Bele is beszélt minden diskurzusba.

A szőnyeges szalon sok epedésnek volt tanuja. Sokan vallottak itt szerelmet a divának s a sok sablonos vallomásra oly egyforma volt a válasz: a diva gunyos csengő kacagása és e szavak: Menjen, maga bolond! Kokó megjegyezte magának a vallomások tónusát, mert sokszor hallotta a választ s gyakorta előbb kacagta el magát és kiáltotta bele, mint urnője.

A mai esős délután csöndje valami csodás módon unalmas, szinte sivár volt: az ősz szürke szárnya mindenre ráborult, mindent félős homályba burkolt. Szürke volt minden, az ég, a föld, a levegő, a köd, az eső és szürke az a szikár magas fiatalember, Ősz Béla, aki az ablaknál állt és bámulta az esőcseppek hullását. Ki ösmerte Ősz Bélát, az ő bensőjét? Senki. Még a primadonna sem, akivel legtöbbet volt együtt. S ezért mondta mindenki: csöndes, jó fiu, nem sok vizet zavar. Csöndesnek csöndes volt mindig ez az öreg fiatalember. De szemében ott égett valami misztikus talányos csillogás, valami bujkáló lidércfény, amely fel-felvillant olykor, sugarai elementáris erővel, foszforos ragyogással tüztek oda egy pontra. Azután ismét kialudtak s szeme látszólag kifejezéstelenül, de mindig bánatosan pillantott előre.

Az öreg fiatalember sohase járt sehova, de ott volt a divánál minden nap, minden estélyen, minden előadáson, ha játszott, olykor öltözőjében: de mindig egyforma volt, csöndes, változatlan, de udvarias, előzékeny. A diva meg volt róla győződve, hogy törhetlen hűségü barátja. Többre nem volt kiváncsi. Ma azonban nagyon unatkozott s ehhez nem volt hozzászokva. Körülnézett, mivel töltse az időt s szeme megakadt az ablaknál mélázó Ősz Bélán. Egy pillanat s a szép asszony már kieszelte, hogy mivel űzze el a délután unalmát. Odaszólt a csöndes fiuhoz:

— Hallja, Ősz, beszéljen nekem valamiről!

— Miről? Csak parancsolnia kell, s én engedelmeskedem.

— Engedelmeskedik? Igazán engedelmeskedik? Becsületszavára fogadja, hogy valót beszél, amire én kiváncsi vagyok?

— Ha éppen kivánja, becsületemre fogadom, hiszen tudja, hogy én szolgálatkész hive vagyok.

— Na, majd meglátom, hát mondja meg, nekem, mi köti hozzám már évek óta, de őszintén, igazán mondja meg: barátság vagy szerelem?

Ősz Béla olyan lett, mint a fal.

Majd tompa hangon kérdezte:

— Meggondolta, hogy mit kér, asszonyom? Maga olyan okos, hát mondja meg, meggondolta-e és kivánja e?

— Persze meggondoltam, s hát maga becsületszavát adta.

Egy pillanatig némán néztek egymásra. Ősz Béla szemében felvillant a láng, de csak egy pillanatra. A csöndes fiu azután felsóhajtva szólt:

— Legyen! Tudja meg hát asszonyom, hogy a szerelem csatol önhöz, a szerelem, amely az én legdrágább kincsem, egész énem, éltetőm, boldogságom, szenvedésem, üdvösségem — mindenem Igen a szerelem, amelyet ép ezért féltve őriztem mindig, mert szentnek tartottam, s nem pedig arra valónak, hogy a reménytelensége miatt kikacagják. Mit tudja ön azt, asszonyom, hogy mennyire fáj egy könny, amely nevetséges? Ezért őriztem meg mindig a titkomat. De ön most elkérte tőlem játékul, egy délután unalmának az elüzésére? Hát igazság ez?

Ősz Béla elhallgatott. Szemében kicsapott a lidércfény és a kárhozat tüzének emésztő hevével szegeződött oda a szép asszonyra, aki mosolyogva kérdé:

— Nos, aztán?

— Nos azután?! Mindig azt gondoltam, asszonyom, hogy ennek a vergődésnek két vége lehet. Az egyik, hogy bele fogok halni, s akkor az utolsó pillanatban odahivatom önt majd halottas ágyamhoz, megvallani önnek, hogy szerettem egy fiatal életen keresztül hiven, igazán, boldogtalanul. S ön majd letörli a halálos veritéket homlokomról, megcsókol és én egy élet szenvedéseért megjutalmazva, boldogan halok meg.

— S a másik vég? kérdé a diva kiváncsian.

— A másik vég egy kaland, asszonyom, amely talán az életembe kerül, de megéri ezt a gyötrelmes életet. Jól értsen meg, asszonyom, egy kaland. Ön elvette tőlem a szivemet játék

házának négy falán belül, hanem kint is, mindenütt, minden téren képviseli, gondozza, őrizi, istápolja. Ha az e cikkben elmondottakat megszivleli és teljesiti, a lakosságnak érdemes szolgálatokat tesz. Ebbeli dolgában pedig ne feszélyezze semmi. Személyes ismeretségek és tekintetek ne gyakoroljanak rá befolyást. Végre is azok az üzletemberek, akik semmiben sem ludasok, nyugodt lelkiismerettel várják a vizsgálatokat, akik pedig egyik-másik hibában leledzenek, azok méltók a bünhődésre.

Különben is legfőbb a közönség érdeke. Ez mindenek fölött áll.

A képviselőtestület közgyűlése.

Sümeg város képviselőtestülete julius 29-én *Pozsonyi* József biró elnöklete alatt rendes közgyűlést tartott. Ezen a képviselők, bár a tárgysorozatban elég fontos tárgyak szerepeltek, kevés számmal vettek részt.

A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése után a városbirónak több rendbeli jelentését tudomásul vették.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ujabb leiratában értesitette a város képviselőtestületét, hogy az iskolai játéktérre már megszavazott 200 m. hosszú és 100 m. széles terület helyett elégséges a sümegi viszonyokhoz képest 100 m. hosszuságu és 50 m. szélességü is, ennek azonban berendezését kéri a várostól. A gyűlés, tekintettel a város anyagi viszonyaira, a kérelemnek ezuttal sem adhatott helyet.

A vármegye törvényhatósági bizottsága helybenhagyta azt a határozatot, mellyel a Ramassetter-féle egyik cseléd-ösztöndijat Gönye Lászlónak szavazta meg a képviselőtestület. Ezt tudomásul vette a gyűlés, de többen ismét hangoztatták, hogy jövőre az ösztöndijat nőtlen és hajadon cselédek nyerjék el. E szabályt azonban sem az alapitó levél, sem az eddigi eljárás kötelezővé nem teszi, azért a dij megszavazásában a jövő képviselőtestületeknek is szabad keze lesz.

Ezután városbiró fölhivta a jelenlevők figyelmét a prágai utra. Ez az ut meglehetős rossz karban van, megjavitása pedig tetemes költséget igényel, mert nagyon széles. Ilyen nagy költség a városi közmunkából nem futja. Azért a biró azt az inditványt terjesztette elő, hogy az ut szélén álló öreg, megviselt hársfákat vágják ki, adják el, az uttestből 5—6 métert hasitsanak ki s a megmaradt részt azután alaposan javitsák meg. A tárgyalás folyamán fölmerült, vajjon az egész ut a városé-e, vagy a püspöki uradalomnak is van hozzá jussa. Ennek kideritésével a városbirót bizták meg. — Ha az uttestből kifutja, legcélszerübb volna kétfelől befásitott gyalogjárókat, a közepén pedig jól kövezett kocsiutat csinálni. Igy a pompás sarvalyi erdőbe szép és kellemes ut létesülne.

A sümegi állami reáliskola igazgatója átiratban tudatta a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azt a rendeletét, amelyben fölhivja a várost, hogy az iskola udvarában levő rozoga pajtát bontassa le s az udvarban levő mintegy 200 m. meszet hordassa el. A képviselőtestület megbizásából az elöljáróság fölir a miniszterhez, hogy ez érdemben a városnak halasztást adni sziveskedjék.

A szegények támogatása ügyében alkotott községi szabályrendeletet a vármegye azzal a fölhivással küldte vissza, hogy a jegyzői egyesület által alkotott szabályrendelet figyelembevételével ujat alkosson a képviselőtestület, hogy a vármegyében egységes szabályrendeletek legyenek. A városbiró erre megjegyezte, hogy a két szabályrendelet között lényeges eltérés nincs, mire a képviselőtestület a szabályrendelet újból való fölterjesztését határozta el.

Zala-Mihályfa község 70 kup murvát kér a várostól. A képviselőtestület, tekintettel arra, hogy a murvát közcélra kérik, feleáron, szekerenkint 20 fillérért megadni hajlandó s megengedi, hogy az amerikai szőlőtelep mellett lévő murvás gödörből szállithassák el.

Erre a biró a főszolgabirónak azt a rendeletét terjesztette elő, melyben hivatkozással a belügyminiszter rendeletére, a mentőosztály létesitését kivánja. A gyülés a rendőrség és a tüzoltóság bevonásával a mentőosztály szervezését elhatározta. A jelenlevő *Lukonich* Gábor dr. képviselő, mint kórházi orvos készségesen megajánlotta, hogy a szükséges eszközöket és a betegszállitó ágyat esetről-esetre rendelkezésre bocsátja.

A postai küldemények átvételével a városbirót, illetőleg ennek helyettesét és a város pénztárosát és jegyzőjét bizta meg a képviselőtestület, olyképpen, hogy mindig 2—2 irja alá az elismervényt.

Az iskolaszék ajánlatára Horvát Lajos iskolaszolgának fizetését havi 4—4 koronával megjavitották.

Ugyancsak az iskolaszék átiratának kapcsán fölmerült a zárda ügye, mire *Lukonich* Gábor dr. tudatta, hogy ő a dolog után a miniszteriumban tudakozódott s azt az értesitést kapta, hogy ez ügy jelenleg a kincstári jogügyek igazgatóságánál van.

A Ramassetter-féle iskolaház tatarozását a képviselőtestület elrendelte.

Most került még csak a sor a gyülés főtárgyára, a jövő évre szóló költségvetésre. Pozsonyi József városbiró alapos és mindenre kiterjeszkedő magyarázattal terjesztette elő a lapunk mult számában közölt költségvetést. Ezt a képviselőtestület egyhangulag minden változtatás nélkül elfogadta.

Ezzel kapcsolatban fölszólalt *Lukonich* Gábor dr. s fejtegette, hogy minő anyagi kárt okoz a vásárjogi szerződésnek késedelmes megerősitése. Inditványára utasitotta a gyülés az elöljáróságot, hogy a megerősitést a belügyminiszteriumban szorgolja meg.

A városbiró bejelentette Szakmáry József városi képviselő elhunytát. A gyülés jegyzőkönyvileg adott fájdalmának kifejezést. Az elhunyt helyébe *Szücs* Zsigmond lépett, mint legtöbb adófizető.

Hornig Károly báró dr. megyés püspök Sümegi Tivadart bizta meg képviseletével. A gyülésen jelen volt képviselőt a városbiró szives szókkal üdvözölte s kérte, hogy ismert buzgósságával és tehetségével támogassa a város ügyeit. Sümegi megigérte, hogy mindenben, ami urasságának, az ő tiszti állásának érdekeivel összefér, a legnagyobb készséggel fogja szolgálni a város ügyeit.

Ezután a gyülést a városbiró eloszlatta.

Az időjárás és a por.

A levegő telve van örökösen bacillusokkal és szervetlen anyagokkal. Mikor az időjárás változik, a levegőnek a bacillustartalma is módosul. Hayer angol fizikus szerint a londoni levegőben az ételgőzök, alkohol és vizpárák, petroleumgázak, szénsav és egyéb a levegőbe nem tartozó gázakban a bacillusok ugy tenyésznek, mint a vadak az erdőkben.

Ezek az apró lények veszélyesen elszaporodnának, ha a legyek nem ő velük táplálkoznának és igy meg nem mentenék az emberiséget a legkülönfélébb nyavalyáktól. Hayer szerint, amikor London levegőjében a bacillusok tulságosan elszaporodnak, akkor a legyek már nem birnak velük. Ilyenkor iszonyu csatát vivnak önmaguk közt, s mivel életük csak órákig tart, felszoritják egymást a magasabb régiókba, ahol ködszerü lepellé tömörülnek s a legkisebb szellő már páralecsapodást idéz elő rajtuk s megered a felhőképződés. (A meteorologia és a tapasztalat szerint az esővizben minden cseppjében kell lenni egy kis szilárd anyagnak, ez az oka, hogy nagy tűz és ágyulövöldözés után gyakran eső keletkezik a sok füstpor és esőpára behatása alatt.)

A kis városok levegőjében, amilyen Sümegé is, kevesebb a szerves lény, mint a por és a szervetlen anyag. Ennek az az oka, hogy a levegőben nem találnak a bacillusok elegendő táplálékot, továbbá, mivel a nap az uccákon is hevesen süt, ami mindenféle bacillusnak ellenszere.

Eső után azért üde és friss a levegő, mert ekkor néhány óráig nincs egyetlen egy eleven bacillus sem a levegőben s igy az orr idegeit nem tompitják el ezek az apró lények. Eső előtt és után is van azonban a levegőben por. Mig azonban eső után oly kevés a por, hogy csak tizezerszeres nagyitás árán találhatjuk meg benne mikroszkoppal, eső előtt gyakran szabad szemmel is látható.

Hayer Londonban a levegő portartalmának a csökkentésére a petroleum viasznemü termékeinek öntözését ajánlja, amit Amerikában a *Pacific* vasutnál alkalmaznak sikerrel, ahol egy sikságon a vasut használhatatlan volt nyáron a por miatt s a petroleum viasszal való öntözés óta egyáltalában nincs a levegőben por. Quadrát kilóméterenkint ez a porpusztitás 5 dollárba kerül és egy hónapig teljesen elegendő egyszeri fecskendezés.

Ki tudja, nem volna-e jó nálunk is meghonositani ezt a kitünő módszert a por lekötésére. A levegőben levő bacillusokat ugyis megöli nálunk a nap, a nagyvárosi vegyészek meg levonják őket a járdák szélén elhelyezett kemiai preparatumokba. Hager kisérletei legalább ezt célozzák s ha gyakorlatilag is sikerül érvényesiteni a kisérleteit, akkor a nagyvárosok levegője nyáron nem lesz oly kellemetlen, mint amilyen jelenleg.

Ez azonban még a jövő zenéje.

—i.

Vasárnapi levél.

A helységnevekről.

Lueger ur, kinek fejében a százados osztrák politika, szivében a magyarok gyülölete olyan erős fészket vert, Ofen-Pest-jével alapos háborúságot keltett Budapest és Bécs között. Talpra állott azonban a magyar. Hamarosan kijózanitotta a német sógort a mámorból. A bécsi hatóság legutóbbi levelén már ott ékeskedett: *Budapest in Ungarn.*

No, de kellőképpen megirták ezt a fővárosi újságok. Ennek kapcsán sürgették is a helységnevekről szóló törvény végrehajtását. Nem is akarok én politikai meg országos dolgokba beleszólani, csak itthon, a magunk házatáján akarok egy kis söprést végezni, ha már az Ofen-Pest az egész ország figyelmét az idegen helységnevekre irányozta.

Mert kérem szeretettel, nekünk nem csupán Lueger és atyafiai szemetjét kell ám visszasepernünk, hanem van magunknak is tisztogatni való. Ugyanis a mi édes atyánkfiai is sokat vétkeznek a magyar helységnevek ellen. A magy. kir. posta bizonyságot tehetne mellettünk. Levélen, csomagon, postautalványon még mindig elég gyakran szerepelnek a magyar helységeknek idegen nevei: Győr—Raab, Szombathely—Steinamanger, Kőszeg—Güns, Székesfehérvár—Alba, Csáktornya—Csakathurn, Pozsony—Pressburg, Sopron—Ödenburg stb. stb.

Ugy-e, mennyire fölháborodtunk az osztrák sógor vakmerőségén! És ez a fölháborodás jogos is volt. De hát nem kétszeresen megbotránkoztató-e, fölháboritó-e, ha magyar ember benn a saját hazájában, magyar embertársával közlekedve, német helyneveket használ!? Hogyan követelhetjük meg az idegenektől a mi törvényünknek, a mi nyelvünknek tiszteletét, ha mi magunk sem respektáljuk!? Hiszen mi magunk adunk példát és mi magunk tartjuk fenn az idegen helyneveket, midőn még mindig használjuk. Bizony hazafiatlanság ez, bün ez, amit azzal sem lehet szépiteni: hogy iszen az egész régi rossz szokásnak, közönynek a maradéka.

Irtsuk ki tehát ezt a rossz szokást, de mielőbb, mert szinte nevetségessé tesz bennünket, hogy mi a magyar nevek használatát követeljük az idegen nációtól, jó magunk meg lépten-nyomon vétünk ellene.

Ne irja hát senki a helységneveket más képp, mint magyarul. Aki pedig idegen névvel jelzett postaküldeményt kap, származzék az akár Magyarországból, akár a külföldről, utasitsa irgalmatlanul vissza.

Ideje, hogy megtörjük a régi germán szellemet e tekintetben is.

Portás.

---

szerül, összetörte, ime mosolyogva eltörte. Nos ezzel nincs vége. Én nem adom ingyen, nagy ára van. Fizessen, asszonyom!

Ősz Béla közelebb lépett a szép asszonyhoz, ki megdöbbenve emelkedett fel a pamlagról, de aztán nyugodtan kérdé:

— Mit akar?

— Önnek az enyémnek kell lennie, asszonyom, tüstént, azonnal, érti?! Ha belehalok is, igy lesz.

Ismét közelebb lépett, mire a szép asszony a szalonból bemenekült budoárjába, s a suhogó függönyök között a csengőt keresve szólt:

— Takarodjék!

— Takarodjam?! Ne higyje, hogy ki fog dobatni, mint egy közönséges tolakodót, ne is csöngessen, mert amint egy harmadik személy belép ide, én itt, az ön szeme előtt lövöm agyon magamat.

Kivette fénylő buldogg-revolverét s felhuzva a kakast, homlokának szögezte. A diva rémülten, megsemmisülten roskadt a kerevetre. A fiu letéve pisztolyát, térden csuszott oda hozzá s fejét ölébe hajtotta. A mámor egy eltévesztett percében azt hitte, végre boldog s felpillantott, keresve asszonyában egy jelet annak, amit ö érzett e pillanatban. A szép arcon pedig most a közöny, a kelletlenség, sőt — az undor kifejezése ült.

Ősz Béla felugrott ennek láttára. Egy pillanatig merően nézte az asszonyt, azután a keserüségtől megtörve, mint a koncától elvert kutya, indult kifelé.

Miközben a szalonon kullogott keresztül, Kokó gunyosan elkacagta magát s utána kiáltott:

— Menjen, maga bolond.

Nemeskéri Kiss József.

HIREK.

— **A zalavármegyei gazdasági egyesület** julius 29-én Palinban közgyűlést tartott, hogy állást foglaljon a P. Lloyd támadásával szemben s bizalmának adjon kifejezést *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter iránt. A gyűlés, melyen *Hertelendy* Ferenc elnökölt, többek hozzászólása után a következő táviratot intézte a Marienbadban tartózkodó miniszterhez:

Nagyméltóságu miniszter ur,
Kegyelmes urunk,

A zalavármegyei gazdasági egyesület a mai napon egyedül e tárgyban megtartott rendkivüli közgyűlésében egyhangulag megbotránkozását fejezi ki azon igazságtalan támadás felett, amelylyel a „Pester Lloyd" Nagyméltóságodat illetni merészelte a párisi gazdakongresszuson elmondott felköszöntőért. Egyesületünk ismeri ezen valóban megmagyarázhatatlan támadás célzatosságát és azt a leghatározottabban visszautasitja és teljes erejével szegül ellene; mig másrészről teljes odaadással, elismeréssel és hálával van eltelve Nagyméltóságodnak soha el nem évülhető eddigi tevékenysége, elért eredményei és érdemeiért, — mig a jövőben törhetlen bizalommal és reménynyel fogja kisérni áldásos müködését és egy lélekkel, egyetértéssel támogatni Nagyméltóságodat nemes munkáiban és céljaiban — nemcsak gazdaközönségünknek, de az egész magyar hazának javára.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Vrancsics* Sándor alsólendvai járásbirósági dijnokot a tapolcai járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **Jegyzőválasztas.** Tüskevári jegyzővé négy pályázó közül *Rohrer* János galsai jegyzőt választották meg. Mint értesülünk, Rohrer a választást nem fogadja el.

— **Magyar név.** Cinder Jenő sümegi iparos, úgy Mária és Klára kiskoru gyermekei vezetéknevöket *Földes*-re, Lövi Emil zalaegerszegi kiskoru lakó vezetéknevét *Lengyel*-re magyarositották a belügyminiszter engedelmével.

— **Áthelyezések.** A pénzügyminiszter *Nagl* József keszthelyi pénzügyi biztost Szentgothárdra, s ennek helyébe Bánhidy Aurél aradi biztost helyezte át.

— **A sümegi közfürdőben** julius hó folyamán 1259 fürdőjegy fogyott el.

— **Megtagadott előmunkálati engedelem.** Több éve, hogy *Herceg* Mihály egyetemi tanár, *Kállay* Gyula és *Pállfy* Andor budapesti lakosok Budapestről kiinduló és Székesfehérvár, Veszprém, Balaton-Füred, Tapolca és Keszthely érintésével Csáktornyáig vivő villamos vasutra kaptak előmunkálati engedelmet. Ezt több izben megujittatták. Most a kereskedelmi miniszter az engedelmet nem hosszabbitotta meg, mert a vállalkozók a munkálatokba bele sem fogtak.

— **Időszerü rendelet.** Járásunk főszolgabirája, *Füzik* Gyula, üdvös rendeletet bocsátott ki a járás községeinek előljáróihoz, melyben utasitja ezeket, hogy a tüzrendőri szabályrendelet rendelkezéseit szigoruan végrehajtsák. Külön is fölhivja figyelmöket arra, hogy ellenőrizzék: vajjon a gyujtót zárt helyen tartják-e, hogy 10 éven alul levő gyermekeket a boltba gyujtóért ne küldjék s a kereskedők ily gyermekeknek a gyujtót ki ne szolgáltassák. Végül meghagyja a rendelet, hogy az előljáróság szigoruan fölügyeljen arra, hogy takarmányfélék, gabonanemüek és a tüzelőfát össze ne halmozzák a lakosok, ezeket a lakóházaktól távol helyezzék el, mert az esetleges tüzi veszedelem idején a védekezést nagyban megkönnyiti. Most, a tüzi veszedelmek idején, nagyon helyén való volt e rendelet kibocsátása, csak azután az előljáróságok állandóan be is tartsák a benne foglalt rendelkezéseket.

— **Az előljárósághoz.** Városunkat szörnyen lepik a különféle országjáró éhenkórász élősdiek, a majommutogatók, verklisek, hárfások, harmonikások stb. Augusztus 2-án egyszerre négy verklis és két harmonikás járta a várost, gyötörte fülrontó, nóta-törő rissz-rossz muzsikájával a lakosságot, ideges bosszuságot okozva. Azzal a komoly kéréssel járulunk tehát a város érdemes előljáróságához, hogy kisse korlátozza ennek a lakosság zsebére utazó, dologkerülő népségnek a számát s ha már egynek megadta az engedelmet, a többit utasitsa el. Hát a Flórián-téren tanyát ütött „csónakosnak" nem volna elég az engedelem? Már hetek óta tanyázik itt, zavarja esti zenebonájával a környékbeli lakosok nyugalmát és csábitgatja ki népünk zsebéből az aprópénzt. Küldjék odább Isten hirével.

— **Szinészet.** *Zoltán* Gyula szinigazgató 28 tagból álló társulatával 12 előadásra Sümegre szándékozik jönni. *Heltay* Jenő titkár ma megkezdi a bérletek gyüjtését s ha ez némi sikerrel is jár, ugy a társulat 7-én már megkezdi előadásait a lövésztársulat helyiségében. Az uborka szezon egyhanguságába kellemes változatosságot hoz a szinészet, azért a társulatot, melynek müsorában a legujabb darabok is szerepelnek, bizonyára szivesen látja közönségünk és a megérdemelt pártfogásban részesiti.

— **Husz koronás bankjegyek.** Az uj bankjegyek készitésével már annyira vannak, hogy szeptemberben kibocsájtják a 20 koronás jegyeket. A mig tizforintosok lesznek forgalomban, nem adnak ki tiz koronás bankjegyeket, mert ki akarják kerülni, hogy egyforma számokkal ellátott különböző értékü pénzjegyek legyenek forgalomban, mert ez sok tévedésre és visszaélésre adhatna módot.

— **A Balatontavi Gőzhajózás** menetrendjét az érdeklődők lapunk kiadóhivatalában megtekinthetik.

— **Köszönet.** özv. *Raile* Józsefné és leánya *Szücs* Zsigmondné a plébánia templomban most felállitott szobrok mellé 4 gyertyatartót vásárolt 44 korona értékben. Ezuton is hálás köszönetet mond az adakozóknak *Németh* János, plébános.

— **Ellenőrzési szemle.** A cs. kir. közöshadsereg és a tengerészet nem tényleges állományu legénységének az 1900. évben ellenőrzési szemléje a következő napokon lesz: Keszthelyen okt 2., 3., 4-én, Pacsán okt. 6., 8., 9-én, Zala-Szent-Gróton okt. 11., 12-én, Sümegn okt. 15., 16., 17-én, Tapolcán, okt. 19., 20., 21., 23-án, B.-Füreden okt. 25., 26., 27-én, Nagy-Kanizsán a járásra okt. 8., 10-én, N.-Kanizsán a városra okt. 11., 12-én, Letenyén okt. 2, 3-án, Perlakon okt. 5., 6, 7-én, Csáktornyán okt. 10., 11., 12-én, A.-Lendván okt. 15, 16., 17., 18-án, Nován okt. 20-án, Zala-Egerszeg járás okt. 22., 23, 24-én, Zala-Egerszeg város okt. 25, 26-án.

— **Gazdasági tudósitás.** Csabrendeki levelezőnk irja: A mult hetekben uralkodó tikkasztó hőség nemcsak nyomasztólag hatott az emberekre, hanem megzsibbasztotta a növényzetet is. A tropikus hőség szintén már elviselhetetlenné vált. Eső után sóvárgott minden. Végre-valahára az ég csatornái megirgalmaztak, mert julius 30-án d. u. 3 órától este 8 ig jól esett, mely embert, állatot, növényzetet egyaránt felelevenitett. A száraz időjárás csupán az aratási, behordási és cséplési munkálatoknak kedvezett. Összefoglalva az eddigi cséplési eredményt, sok helyütt a mult évinél jelentékenyen kevesebb lesz nemcsak mennyiségre, hanem gyengébb minőségre nézve is. A kisebb termést már a tavaszi mostoha időjárás, a májusi fagy és a most követő hőség idézte elő, azonban egyes helyeken szép piros és jó kvalitásu buzát is lehet találni. — A kapás növények a száraz időjárást és különösen a nagy hőséget nehezen türik, különben még tulnyomó részben jó közepesen állanak. Különösen az eső óta a kukoricák magukhoz tértek, meglehetős kilátást igérnek, a burgonya is kiheverheti a szárazságot. A szőlők, ha valami váratlan csapás nem éri, bő terméssel biztatnak. A marhaállomány egészséges. Esőre azonban még mindig szükségünk van.

— **Az iskolai rend védelme.** A belügyminiszter megerősitette vármegyénknek az iskolai rend védelme tárgyában alkotott szabályrendeletét. Ennek egyes pontjai a következők:

1. §. Amennyiben sulyosabb beszámitás alá eső büncselekmény nem forog fenn, kihágást követ el és 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő:

a) aki valamely nyilvános iskola tanhelyiségében a tanitás ideje alatt engedelem nélkül bemegy és a tanitást, szándékosan bármely módon megzavarja, vagy pedig onnét az illető tanár, tanitó vagy helyettesének felhivására azonnal nem távozik;

b) aki az iskola bármely helyiségében a tanulók előtt eskölcstelen, vagy oly kifejezést használ, vagy pedig oly magaviseletet tanusit, mely a tanári vagy tanitói tekintélyt sérti vagy kisebbiti.

c) aki a tanulóra vonatkozó jogos intézkedést szándékosan meghiusitja, vagy a tanulókat az ily intézkedésekkel szemben engedetlenségre birja.

2. §. A pénzbüntetés ay illető iskola alapja javára forditandó és behajthatatlanság esetén az 1879. XL. t.-c. értelmében elzárásra változtatandó át.

3. §. A jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások elbirálásánál 38547/1880. sz. belügyminiszteri eljárási szabályok követendők.

E szabályrendelet hatálya a vármegye egész területére kiterjed.

— **Gabonafölöslegünk.** A vámkültöldre már több év óta nincs mit kivinnünk, termésünk körülbelül csak a magyar és osztrák piac szükségletét képes fedezni, sőt többször olyan kicsiny volt, hogy Ausztria hiányát sem voltunk képesek egészben fedezni: Az osztrák piac reá volt utalva az idegen, tehát a vámkülföld buzájára. Az idén sem leszünk különben. Magyarországnak gyönge középtermése — mely a mult éven is alul van, — a magyar piacot ki fogja elégithetni, de az osztrák piac szükségletét legfeljebb 90 százalékig. Igy tehát buzánk — s mert a rozs még gyöngébb termést adott, — és rozsunk, mint fölösleg, nem fog szerepelni, bár egyesek nézete szerint a régi termésből még sok fölösleg van. Az árpatermés sem haladja meg a mult évit; ebben azonban Ausztria jobban áll és igy magyar árpából Németországnak is fog jutni mintegy 122 millió q. A zabtermés magyarország szükségletét kielégiti ugyan, de kivinni valót nem biztosit az idei zabtermés sem.

— **Eső.** Már szinte türhetetlen volt a hőség, mely a hőmérőt 30—35 fokig felhajtotta. Az égboltozat kéklő zománcát már három hét óta nem boritotta el felhő, pedig várva vártuk az esőt. Szomjas volt a föld, alélt a növényzet. A rózsa is lankadtan hajtá le illatos sziromfejét, csak a karcsu napraforgó nézett farkasszemet a napkoronggal. A madarak sem énekeltek, tompitó, bágyasztó érzést keltett a hőség emberben, állatban. Végre julius 30-án délután sötétlő felhők közeledtek nyugat felől, lassan ellepték az égboltozatot, eltakarták a napot. Már hallatszott is a dübörgések, mikor hirtelen hatalmas szélvihar száguldott végig az uccákon, felkavarva azoknak porát annyira, hogy két lépésnyire sem lehetett a hatalmas porfelhőktől látni. Mikor a szél már tisztára söpörte az uccákat, megeredt végre a várva várt jótékony zápor, melyet mohón ivott a szomjas föld s mely után föllélegzett a növényzet, a rózsa is kecsesen emelte fel illatos sziromfejét, a madarak vigan csicseregtek, uj erő ömlött a bágyadt idegekbe; csak a napraforgó hajtá le megtépázva, vizesen, szomoruan sárga tányérfejét.

— **Tüzi veszedelmek.** Nagy tüz pusztitott Zala-Mihályfán julius 28-án. Délután 1 órakor a Bessenyei-féle majorban, cséplés alkalmával egy gabonaasztag eddig ki nem deritett okból kigyuladt. A nagy szárazságban a láng néhány pillanat felfutott az asztag tetejére, azután sorra egyik kazal a másik után tüzet fogott, ugy, hogy az egész szérüskert lángtengerré olvadt össze. A tüz hire megjött Sümegre is és néhány tüzoltó *Bricht* Viktor segédtiszt vezetése alatt a tüzi fecskendővel kiment Mihályfára, de a nagy tüzet az erős szélben eloltani lehetetlen volt. Este 9 órakor még hatalmas lángok jelezték messze földre a tüzet, mintha a fél falu égett volna. Elégett minden, ami a szérüs kertben volt: 2800 kereszt gabona, 72 szekér takarmány és a cséplő-gép is. A kár jó része a biztositás révén megtérül.

Sümegen augusztus 2-án este Bakos János belső tokaji lakosnak a háza kigyuladt. A tüz gyorsan terjedt tova a hosszu épületen, melyben még Szabó Antalnak és Vég Tamásnak is volt egy-egy lakásrésze. A szomszéd házak nagy veszedelemben forogtak, mert zsupposak, de a szélcsendes időben a kellő buzgalomnak mégis sikerült ezeket megmenteni. A bajban az volt a szerencse, hogy mire a hatalmas északi szél föltámadt, az égő házat jóformán eloltották, különben az egész tokaj a tüz áldozatául esett volna. A gyakori tüzesetek óva intik a lakosokat a vigyázatra és a tüzrendi szabályok pontos betartására.

— **Tüzhalál.** Nemeth Dániel nyirádi csordás egész nyáron át az erdőn lakott. Az állás mellett volt a putrija, miben lakott és egyetmását tartotta. Julius 31-én délután kis fiát és lányát ellátta ozsonával azutánelment az erdőbe a csorda után. Vagy egy óra multa lelkendezve szalad utána 5 éves fia és messziről kiáltja apjának: Ég a putri. A csordás visszaszaladt putrijához. Szivet összeszorító látvány tárult szeme elé. Az állás, saját tehenének iszlingje és a putri leégve, a putri előtt pedig ott feküdt 8 éves kis Erzsi leányának kormosra égett teste. A hatóság a vizsgálatot megejtette, de hogy mi volt a veszedelem oka, arra biztosat kideriteni nem sikerült.

— **Allategészségügy.** Vármegyénk állategészségügyi állapota a legutóbbi hivatalos kimutatás szerint: *Lépfene:* kanizsai j. Bajcsa 1 u., Szepetk 2 u.; letenyei j. Kis Cernec 1 u., Letenye 1 u. *Veszettség:* sümegi j. Dabronc 1 p.; tapolcai j. Lesence-Tomaj 1 u., Raposka 1 u. *Sertésorbánc:* zalaegerszegi j.: Puszta-Szent-László 10 u., Vitenyéd-Szent-Pál 5 u. *Sertésvész:* kanizsai j.: Bal.-Magyaród 1 u; Kis-Komárom 1 u., Nagy-Récse 1 p. Szepetnek 2 p.; keszthelyi j.: Alsó-Zsid 3 u., Felső-Zsid 3 u., Keszthely 10 u.; novai j.: Kustánszeg 4 u, Szilvágy 12 u.; sümegi j.: Bazsi 2 u., Csabrendek 5 u., Prága 8 u., Sümeg 8 u., Szegvár 1 u; tapolcai j.: Alsó-Örs 8 u., Balaton-Füred 9 u., Hegyesd 7 u., Kapolcs 7 u., Lovas 8 u., Mindszent-Kálla-Kis-Falud 10 u., Tördemic 8 u., zalaegerszegi j.: Döbréte 7 u., Zala-Egerszeg 5 u.; zalaszentgróti j.: Kustány 1 m., Zala-Szent-László 1 m.; Kanizsa v. 5 u.

— **Állatforgalmi korlátozás.** A földmivelésügyi miniszter közlése szerint a cs. kir. osztrák belügyminiszter vármegyénknek csáktornyai, kanizsai, novai, pacsai, perlaki és zalaegerszegi járásából, N.-Kanizsa és Z.-Egerszeg rendezett tanácsu városaiból a sertésvész miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelét megtiltotta.

Adómentesség. A közigazgatási biróságnak 1899. 4321. sz. elvi jelentőségü határozata értelmében a fillokszerától elpusztitott szőlők után általános jövődelmi pótadó nem követelhető.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér. — A vastagabb betüvel szedett szavak kétszeresen számittatnak

Hirdetések posta utján is beküldhetők, a közlési díj levélbélyegekben mellékleendő. Levélbeli felvilágositás csak a válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

Házasodni akarok. Fiatal leányoktól „Hymen" jelige alatt levelet kérek a kiadóhivatalba. Hozomány lényegtelen.

Tanonc kerestetik. Rőfös kereskedésbe egy jó házból való fiu tanoncnak azonnal felvétetik, teljes ellátás mellett. Cim a kiadóban.

KIADÓ LAKÁS. A mosó-uccában egy igen kényelmes, csinos **uccai lakás**, mely áll: **3 szoba, előszoba, konyha, elés-kamra** s a többi hozzátartozóból, minden órában kiadó. Czim: a kiadóhivatalban.

Virágos képes levelező-lapok 10 darab 20 fillérért, úgyszintén **sümegi látképes levelező-lapok** nagy választékban kaphatók: Horvát Gábor könyv- és papirkereskedésében. Sümegen.

Tanonc kerestetik. Egy jó családból való fiu Kohn Testvérek sümegi vaskereskedésébe teljes ellátással tanoncul azonnal felvétetik.

ÉLŐ

NEMES-RÁK

Naponta friss fogás.

Jotállás biztosittatik, hogy élőn megérkezik, portó és vámmentesen.

Egy 5 kilós kosár tartalmaz:

80—100	**portió rákot**	csak Márk 3.25
60 — 80	**óriás rákot** zsiros ollóval	„ „ 4.25
40 — 50	**szolo rákot** válogatva. .	„ „ 6.—
30 — 40	**I min. szoló rákot** ritka nagyság	„ 7.—

Pontos és szolid kiszolgálás.

GOLDSTEIN D.

KIVITELI ÜZLETE

PODWOLOCZYSKA (orosz határ.)

HIRDETÉSEK

miután a bélyegilleték julius 1-én megszünt,

a legjutányosabb árban

felvétetnek a

SÜMEG és VIDÉKE

kiadóhivatalában.

3288. sz. tk. 1900.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság közhirré teszi, hogy Tavasz Erzse Paraicz Jánosné végrehajtatónak Berki József, Berki Rozi Balázs Jánosné és Berki József gyám által képviselt kkoru Berki Borbála végrehajtást szenvedő elleni 1000 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. jbiróság területén levő a csáfordi 125 sz tjkvben † 1 sor, 415 hrsz. alatt 1/2 részben Berki József 1/2 részben Berki Rozi Balázs Jánosné és kkoru Berki Borbála tulajdonául felvett ingatlanra 793 kor; a 127 sz tjkvben † 1 sor 417 hrsz. alatt ifju Berki József tulajdonául felvett ingatlanra 529 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **az 1900. évi szeptember hó 11-ik** napján délelőtt 10 órakor **Csáford** községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak utóajánlatot tevő kivételével az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 226 kor 40 fil; 246 koronát kpben, vagy az 1881 LX. tc 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz, a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir járásbiróság mint telekkönyvi hatóság: Sümegen, 1900 évi julius 23-ik napján.

Saághy kir. aljbiró.

Petánci savanyuviz

(HAZAI TERMÉK)

f. hó 24-től kezdve a legolcsóbban kapható

WÜRZBURGER JAKAB-nál

SÜMEGEN.

3

RÉVÉSZ SÁNDOR

nói, férfi- divatáru- és confectió-terme

BUDAPEST, VII., Csömöri-ut 6. sz.

Maison de Luxe.

Mesteri szabással készitek elegáns öltözéket különleges szövetekből.

* * * *

Divattermem párisi mintákra van berendezve s a toiletteket kizárólag eredeti modellek után készitem.

* * * *

Női kalapokat és azok alakitását eredeti modellek mintájára mérsékelt ár mellett eszközlöm.

Alsó (Soupon), **Divatkelme-, Ernyő-** (nap- és eső-), **Fátyol-, Fehérnemü-, Férfi kelengye-, Függöny-, Füző-** (mieder), **Gyermekkelengye, Illatszer-, Ingek-,** (blosue), **Keztyü-, Mosó-** (cretton battis de laine), **Nyak diszek** (jabot), **Női kelengye-, Selyem- és Szőnyeg-áru versenyképes beszerzési telepe.**

Szigoru üzleti elvek.

Nagyságos Asszonyom! 15—26

Megkülönböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy tavaszi eredeti ujdonságaim megérkeztek **Rendkivül nagy sulyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit ugy, mint ez idelg, a jövőben is szigoruan olcsó szabott árak mellett a legujabb (heaute noveaute) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Daczára az idei nagy áremelkedésnek, ideje korán és nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által az összes árukészletemet minden áremelés nélkül bocsájthatom forgalomba.**

20 koronán felüli rendelményeket bérmentve szállitok. Idegen szövetekből is készitek toiletteket.

Amidőn még az alantiakról szives tudomást venni kegyeskedjék, kérem megtisztelő rendelményeit, melyeknek lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáról cégem jó hirneve kezeskedik.

Kitünő tisztelettel

RÉVÉSZ SÁNDOR.

Általános megjegyzések vidéki rendelésekre vonatkozólag:

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukért, meg nem felelőt visszaveszek és kivánatra az érte járó összeget is visszatéritem.

Levelbeli rendeléseket pontosan teljesitek

Választek küldeményeket az összeg előzetes beküldése mellett a kivánt cikkből eszközlöm. Meg nem felelő áruért az összeget postafordultával viszaküldöm.

Rendelményeket a beérkezés napján pontosan intézek el.

Mérték után készülő rendelményeket a lehető legrövidebb idő alatt szállitok; a pontosság érdekében mintadarabot kérek.

Mintákat kivánatra bérmentve küldök, de szükségesnek találom a cikk megnevezését, t. i. mily használatra szükségeltetik.

Nyomatott Horvát Gábor könyvnyomdájában Sümegen.